

دارالالخان محمد علی

(دارالالخان) ہیئت تدریسیہ سی طرفدن ایکی آبدہ ر نشر ایدیلیر

مجموعہ عائد بالجلہ خصوصات ایچون مدر مشالہ مراجعت لازمدر

مندرجات

- استقلال مارشی موسی شریا
دده افندی رؤف بکتا
تربیه موسیقیہ احمد ختار
اورکسترا نادر؟ ***
موسیقی لفتی احمد ختار
ذاق تیونک کان تکنیکی اکرم بسیم
دارالالخان شتونی ***

۱۹۸

مجموعہ تک آدرہ سی : استانبول - شہزادہ باشی - دارالالخان

توزیع یری : باب عالی جازہ سندہ سودی کتبخانہ سی
بازیدده شابی اسکندر تجارتخانہ سی

فیثائی اون بش غروشددر

شہزادہ باشی : اوقاف اسلامیہ مطبعہ سی

(سرداب) قصرنده (فرحزنا) فصلی اوقوندینی کیجه دن بری (محمود ثانی) بو ییکی مقامی جوق سومکه باشلامش ایدی؛ اودرجه ده که حفز ورنه، اجرا ایدیان فصللرده اکثریا (فرحزنا) نك ترنمی ایسته یور ایدی.

پادشاهک بومقامه انجذابندن مولویلرک موسیقیسی د. استفاده ایتدی. طریقت مولویه یه قارشی فوق العاده محبت و اخلاصی اولان (محمود ثانی) اکثر چهارشنبه کونلری بشکطاش مولویخانه سنه [١] کیدره تبرکاً آیین مولویده اثبات وجود ایدر ایدی. برجهاشنبه کونی مقابله دن سوکره سلطان محمود (دده) نی چاغیرتمش واستاده :

— ددهم! (فرحزنا) نی ندرجه سودیکمی بیایرسک؛ بو مقامندن ده بر آیین شریف بستمه لرایسه ک جوق نمون اولورم...

دیمشدر. (دده افندی) بواراده شاهانه اوزربنه درحال (فرحزنا) مقامندن غایت رنکین و روح افزا بر (آیین) ایله عینی مقامدن برده (پیشرو) بستمه مشدر.

(دده) نك نیز نلکده دخی مهارتی اولدیفنی اولجه سوبله مش ایدک؛ بو مناسبتله قید ایدم که (دده افندی)، فرحزنا آیین مخصوص تنظیم ایستدیکی بی نظیر پیشرو دن باشقه (بستمه کار) و (صبا پوسلیک) آیینلرینک پیشرو لرینی ده بالذات بستمه مشدر. بو پیشرولر، استاد شهرک ساز اثرلری تنظیمنده دخی ناصل یوکسک بر اقتداره صاحب اولدیفنی کوسترمه لری اعتباریله بالوجوه شایان دقتدر.

١٢٥٤ سنه هجریسی اواخرنده (محمود ثانی) نك مزاجنه انحراف طاری اولمش وخسته لانی دوام ایتمکده بولمش ایدی. (فرحزنا) آیینی بالخاصه پادشاهک امریله بستمه لشمش اولدیفندن اکثریسی دده نك شاگردلرندن اولان خنکار مؤذنلری ایله درکاهک آیین خوانلری طرفندن

[١] او تاریخلرده بشکطاش مولویخانه سی شیمیدیکي محرق (چراغان) سرایتک موقعنده ایدی. (١٢٨٦) سنه سنده سرایتک انشاسنه باشلانديغندن مولویخانه (ماجقه) یه نقل ایدلمش ونهایت اوزایده ماجقه قبشه نك انشاسی تقرر ایتمکندن (١٢٩١) ده (ایوب سلطان) جوازنده «بهازیه» ده مجدداً بر بنا یایله رق اوراسی مولویخانه اتخاذ ایدلمشدر.

مسارعة تمشق ایدلمش و بستانگار شهرک صوگ آیینی اولان بوشاه اثر صنعتک ۱۸ محرم ۱۲۵۵
تاریخته مصادف بر چهارشنبه کوئی بشکطاش مولویخانه سنده مطلقن صورتده اوقونمانه قرار
وبریله رک کیفیتدن بالواسطه پادشاهده معلومات ویرلمش ایدی .

مقابله کوئی بشکطاش درکاهی برچوق مشایخ ، درویشان ، محبان ، موسیقی شناسان ایله
خنجاخنج طولش ایدی . هرکس (ایکنجی محمود) ک وروودینه منتظر بولندینی صرمده درکاهه
بر یاور کله رک ، انحراف مزاج هاپونلری مناسبیله ذات شاهانه ک مقابلهده بولنه جقلری شبهه لی
اولدینغی ومع هذا (فرحفرزا) اینک اوکون هر حالده اوقونمانی مقتضای اراده سینه دن بولندینغی ،
باش کاتب بکدن آلدینی امر اووزرینه شیخ افندی به تبلیغ ایتدی . بوخبر بالطبع حضارک موجب
تأسفی اولارق اجرای آیین ایچون سماعخانه به کیرلدی . هنوز (نعت شریف) ک قرائته
باشلائش ایدی که خلاف مأمول (سلطان محمود) درکاهه کلوریدی ! بو حال ، حضارک وازان
جمله هیئت مطربه ک شوقی آرتدیردی و (فرحفرزا) آیینی جان و دلدن بر عشق وشوق ایله
اوقوندی . مقابله دن سوکره پادشاه (دده) نی محفله جاغیرتوق :

— چوق راحتسر ایدم ، کله مبه جک ایدم ، غیرتله کلام ؛ لکن چوق اصابت ایتمم .
(فرحفرزا) آیینی بکا کسیر حیات کبی تاثیر ایتدی . چوق شکر عادتا ایلشدم . . .
زمینده الفسانلر ابدال ایتدی و اوکون « نيساز عافیت سیه ، اولارق درکاهک شیخندن
اعتباراً بوتون درویشلرینه « عطیله ر » داغیتلدی .

فی الحقیقه محمود تاینک خسته لانی ایچه زماندن بری دوام ایدیوردی . اوکونکی سوزلرینک
(موسیقی) نک روح اووزرینه بایدینی تاثیر لطیف آلتنده حس ایتدیکی موقت بر اییلک ایله
سویه ندیکنه شبهه یوقدی . نته کیم اوکوندن سوکره خسته لانی بر قات داهای آرتش و نهایت
(فرحفرزا) نک قرائتدن (۲) آی (۱) کون کچمش ایدی که (۱۹ ربیع الاخر ۱۲۵۵) تاریخنده
ارتحالی وقوع بولمشدر .

(فرحفرزا) آیینی او عصرک موسیقی شناسلری طرفندن پک زیاده تقدیر ایدلیدیکی حالده
(دده) بالعکس بواثری هیچ بکنمز و بوندن بحث اولندجه :

— دیگر آیتلری هب شیخلمک امر و تمرینلری موجبجه بسته له مش ایدم . (فرحفرزا) نی
ایسه پادشاهک امریله بسته له دیکم ایچون او قدر روحلی اولامادی ؛ اولورده کی ذوق و نشه نی
(فرحفرزا) ده بوله میورم . . .

دیرایمش . مع مافیه محرر عاجزک فکر و مطالعه سنه کوره بوسوز (دده) نک معنوی حیسانی
اعتباریله دوعری اوله ییلور ؛ یوقسه موسیقی فی نقطه نظرندن بو آیین ، سرایا « سهل متمتع »
اطلاقه شایان وجد مستننا براسلوبایه بسته له مش برار دهادرکه بوراده تحلیل و تدقیق اوزون

تفصیلات اعطاسه متوقف اولدیغندن تطویل کلامدن احترازاً بو قادار جق بر اشارتی کافی عد ایده جکیز .

..

سلطان محمودک ارتحالندن صوکره اوغلی (عبدالجید) تختہ جلوس ایدنجه (دده افندی) بی ینه مؤذن باشلقدہ ابقا ایتدی . سرایده هفته نک معین کونلرنده قدیماً معتساد اولدینی وجهله موسیقی فصللری اجر اولتیوردی . بوفصللر دده نک ریاسی واداره سی آلتندہ بولتیور وبومناسبتله (دده افندی) پادشاهک مکرراً احسان والتفاتلرینه مظهر اولیور ایدی .

۱۲۵۸ تاریخده (آخو رقاو) جوارندہ وقف برقوناغک [۱] محلول اولدینی (دده) ایشتمش وکندیسی سنه لردن بری کراخانلرده دولاشمقدن بیقمش اوصامش اولدیغندن حقندہ کی توجه شاهانه به اغتراراً بو قوناغک عهده سنه احسانی ایچون پادشاهه برهرضحال تقدیم ایتش ایدی . عبدالجید درحال (دده) نک استعداسی اسعاف ایتش وقوناغک عائد اولدینی وقفه ویریلجک اجاره سی خزینہ خاصه دن تسویه ایدلک اوزره دده افندی نامه فراغک اجراسی اراده ایتک لطفکارلغندہ بولنشدیر .

بو قوناغک الآن موجود اولدینی ایشیتدیکم جهتلہ کچندہ برکون بالخاصه اوطرفه کیده رک بو تاریخی بنای آرابوب بولدم . (آق بیق) جامع شریفی قارشیندہ برچشمه وجامعک دیگر کوشه سنده (آق بیق حامی) وار ؛ بو جامعک نام قارشیندہ وچشمه نک اتصالده کارقدیم ، قرمزنی رنگلی بر بنا کوریلورکه بوراسی قوناغک سلاملق قسمی ایتش ؛ آرقه سنده کی حرم قسمی مقدما منهدم اولمش وعرصه سی ده شیمدیکی حالده جهت عسکریه به عائد اشیا حفظی ایچون دده بو حالده مستعمل بولنشدیر .

قوناغک قابوسی آجیق بولدیغمدن ایجری کیردم ؛ اوراده کیمسه بی بولورسم ایچنی کزمکه مساعدہ ایستیه جک ایدم . کورونوشه نظراً قوناغه مهاجرین اسکان ایدلمش ایدی . قوناغک حال خرابیسی تأثری موجب اولدی . سوراق قابوسنک اوکنده کی بینک طاشندن باشلایان مردیوم نلره باقتجه (ابوبی محمد) بکک شا کردی حافظ زکائی افندی ایله یوقاری چیقدیغنی کورور کی اولدم . احتمالکه برقاج سنه به قادار بوسبوتون ییقيله جق اولان بوخرابه زاری کزمکدن واز کچهرک تأثرله دیشاری چیقدم ...

غریب مالککنده یتیشن مشهور بسته کارلردن بمضیلرینک ترجمه حالی اوقورکن بو بختیار [۱] (اساتید الخان) ک ۱۳ و ۱۷ نجی صحیفه لرنده موضوع بحث اولان قوناغکده استاد عزیزم مرحوم (خواجه زکائی دده) برمدت اورابه دوام ایتش وده افندی بر خبلی آثار نفیسه تمشقه موفق اولشدیر .

انسانلرک دوغدقلىرى ، اوطوردقلىرى ، وفات ايتدكلرى اولرک عىلى بلديهلىرى طرفندن صساين آله رقى حال اصلدبيله تعمير وحسن محافظه لرينه اعتنا ايدلدبيلکنه کمال تقديرايله مطلع اولمش وحقى بو اولرک قطوغرافلرينده کورمش ايدم .

(دده افندى) نك تورک موسيقيسى تاريخچىده کى موقى هر حالده مبحوث عنه غرب بستانلرينک کئدى ملتلى نزدنده کى موقئندن آشاغى دکادر . بناء عليه بو قوناغک جعيت عموميه بلديهجه استملاکته قرار وبريله رک اسكى حاليله تعمير و اوصورتله مستمراً محافظه سته اعتنا ايدلسه و دده نك ارتخانله مصادف کونک هر ييل دونومنده اوراده براحتقال يابلسه هم بو بونک برقدريشناسلىق کوسترملش وهمده موسيقى شناسلىق مسلکينه داخل اوله جق کئچلرئمز ايچون مؤثر ودائى بروسيله تشويق وجوده کتيرملش اولور .

غربده هر مسلکک مشاهيرى نامه آبدملر رکز ايديليور ؛ بو عادت مستحسنه هنوز بزده مرعى دکل ايسده ياقين برزمانده مرعى اوله جفته شهب يوقدر . او وقته انتظاراً هيچ اولمازسه شيمدبيلک (دده افندى) کى مشاهير منک قدر و قيمتى بيلديکمزى کوسترن بو کى اجرا آته باشلانلمسى جداً شاين تميدر .

عبدالمجيدک دده يه قارشى اولان لغات وتوجهى بردوام اولقله برابر پادشاهک برطرفدن ده غرب موسيقيسنه رغبت کوسترمکده اولماسى وبونک نتايخچدن اوله رقى موسيقه هايون دائره سنده آلافرانغه موسيقى ايله اشتغالک کوندن کونه زياده لشمه سى دده نك جاتى صيغمه باشلامش ايدى . دده ، ذاتاً چوقدن برى حج فريضة سنى ايفا ايتمکده ارزو ايديليوردى ؛ بناء عليه پادشاهدن مساعدته مخصوصه استحصال ايدمک ۱۲۶۲ سنه سنده استانبولدن هجازه عزيمت ايتدى .

حج بولنده دده يه کزیده شاگردلرندن (دلال زاده اسماعيل افندى) ايله (مطاف زاده احمد افندى) رفاقت ايديلورلردى . يولده دده افندى شاگردلرينه (ناي عثمان دده) مرحومک مشهور « معراجيه » سنک بستانسى مشق ايتمش ايدى . (بهاربه) مولوخصانه سى شېخى مرحوم حسين فخرالدين افندى بو بستانى (مطاف زاده) دن تمشق ايتمش وتاميله کيمسه يه او کره تمک موفق اوله مادن ارتحال ايتمشدر . « معراجيه » نك زمانزده (حضرت سنبلى سنان) درگاهنده وسائر محللرده اوقونان وبرجوق جهتلرينک کلى تحريفات و علاوانه اوغرايدى شهبسز بولان طورى ايله (دده) دن انتقال ايدن طور مخصوصى آره سنده چوق اساسلى فرقلى وار ايدى . مع التأسف او « طور » بوکون اونوتلشدر .

کعبه معظمه نك طوافى انشاسنده (دده) ايله دلال زاده آره سنده بر حادته [۱] وقوعه کلشدرکه غرابته بناء بورايه درج ايدمککز ؛ حادته شودر :

[۱] حادته نك راويسى مطاف زاده حاجى احمد افنديدر .

دلال زاده‌نك علم نجومه چوق مراقی وار ایش . مكه مكرمه واصل اولدینی صرده
 حاجیلردن هم منجم ، هم موسیقی شناس برهندلی ایله تصادفاً کوروشن دلال زاده ، او ذاندن
 موسیقی مقاملرینك « سیارات سبعة » و « بروج اثنی عشر » ایله اولان مناسبت موهمه‌سنه‌داثر
 بعض شیلر اوكرمش . دلال زاده اساساً مكمل تحصیل کورمش بر آدم اولمادیفندن بو خرافاته
 اوقادار بویوك بر اهمیت ویرمش كه طواف اثناسنده (دده اقدی) په راست كلنجه هان یانسه
 صوقیله‌رق :

— مزده استاد ! موسیقی علمنك نظریاتی اوكرندم ...

دیش ایه‌ده بیت‌اللهك طوافی و جناب حقك ذكر وفكریله مشغول اولدینی صرده‌دلال
 زاده‌نك بوخفیف مشربانه خطابی دده‌نك انفعالی موجب اولمش و :

— هایدی اورادن دهلی ! ...

خطاب برعتابیه شاكردینی باشندن دفع ایتمشدر .

جداً مؤمن و متدین بر مرد معتقد اولان (دده اقدی) بی طواف مراسمی و او اثناسده
 چاغیریلان (لیک ! اللهم لیک !) ندالری فوق‌الحد متأثر ایدی . یانسه بولسانلردن منقول
 اولدینی اوزره طواف ایدركن (دده) كندیسی طوته‌مامش ، تأثرندن ایچین ایچین آغلایه‌رق
 طواف ایتمشدر . تام بو صرده‌لرده ایدی‌كه (دده اقدی) ، درویش (یونس) ك :

بوروك دكرمنر كبی دونرل
 ال اله ویرمشلر حقه کیدرل
 كوكل كمبه‌سی طواف ایدرل
 (محمد) ك كوسی چالینور بونده
 اول سلطانك دی‌سوریلور بونده

كفتلی عاشقانه الهیسی خاطرلادی . بو گفته ، بیکلرجه حجاج کرامك اشتراکیله اجرا
 اولتان طواف مراسمنك عظمت و احتشامندن متحصل تأثرات قلبیه‌سی اظهار و تثبیت ایچون
 دده اقدی‌یه بر « قانه‌وا » خدمتی کورمش ایدی . (شهناز) مقامندن (اوسط) ایقاعنده‌کی
 مشهور الهیسی ایشته بواثناسده بسته‌له‌مشدركه (دده) نك صوك اثریدر . مختلف طرق صوفیه
 منسوب درکاهلرده ذكر اثناسنده حالا اوقونان بو کزیده الهی بی طوافی متعاقب شا کردلری
 (دده) دن تمشق ایتمشلر و بعدالحج استانبوله کتیره‌رك تعمم و انتشارینه واسطه اولمشلردر .

(دده) نك حجه کیندیکی سنه حجازده شدتلی قولرا خسته‌لنی ظهور ایتش ایدی . بیجاره (دده)
 فریضة حجبی ایفادن صوکره ۱۲۶۲ سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنگ اوتنجی کونی اقسام اذانی وقتنده بو
 مدهش خسته‌لنه طوئش و اوکیجه صباحه قارشی (مینا) ده ارتحال‌داربقا ایله‌مشدر . جنازه‌سنگ

جماعت كبرى ايله قالدېرله رق حضرت (خديجة الكبرى) نك مرقد شريفلرينك آياق اوجنه دفن ايدلديكنى مطاف زاده احمد افندى مرحوم حكايه ايدر ايدى .

تصادفات غريبه دندرکه (دده) نك ولادى ده، وفاتى ده (ذى الحجه نك اونجى كوني) واقع اولمشدر ! (جناب حق غفران ورحمته مظهر ايله سون)

سوكيلى استادلرينى ابدى غائب ايدن (دلال زاده حاجى اسماعيل) و (مطاف زاده حاجى احمد) افنديلرك استانبوله عودتلى چوق ايلم اولمش ايدى . دده نك وفاتى خبرى ده استانبوله بوذاتلرله كلىش وبويوك بستمكارك قدر وقيمتنى بيلنلرى بالطبع بك زياته متأثر ايتمش ايدى . اوعصر ك بنام شاعرلردن وده نك اخص محبانندن مشهور (كاظم پاشا) تلافى قبول ايتمين بوضاياع عظيم حقنده كى تحسستاي اظهار ايچون شوتاريخى سويله مشدر كه بروجه زير عينا بورايه درج ايدى يورز :

حضرت قاراي* ناني مؤذن باشي كيم
ذاتنه اولمشدى علم موسيق احسان حق
آشناي هر مقام ايتمشدى قلب آكهن
سايه منلاده لطف وهمت مردان حق
برنو شمس حقيقتدن قلوب كسب كال
ذره ناجيز ايكن اولدى مه تابان حق
هم اولور بوندن مقام قربه آهنگ ايتديكي
حج ايدوب ميناده اولدى واصل غفران حق
چارتيكبيرين چكوب (كاظم) ديدى تاريخى
كيش جانن قبلدى اسماعيل دده قربان حق

۱۲۶۲

* *

(دده افندى) نك آثاري

و

موسيقده كى مسلكى

(دده افندى) نك آثاري : اسلوب ، اعتباريله غايت اصيل و كيارانه در . بويوك بستمكارمرك هويت استادانه سنده هرشيدن اول كوزه چاربان خصوصيت ، تورك موسيقيسنده عطريلرك وامثالي اسانده سافه نك همتلريله عصرلردن برى تاغس ايدن عنعنوى طرز وطورك غايت رعايتكار محافضى اولماسيدر . بونكه برابر دده افندينك بو رعايتكارلنى اثرلرينى اسلافك كوسترمديكي يكيكلكلرله تزيين و ابداعنه مانع اولماسهدر . بلاتردد دنيله بيليركه صوك عصرده

بیشتر تورك بستمكارلری ایچنده (دده افندی) درجسنده هم «فلاسیق» اسلوبه تماميله صادق قالش، همده بو اسلوبك قیود و شروطندن دیشاری چیقماق شرطيله نغمه کارلرده متجددانه و ترقی پرورانه اثرلر وجوده کتیرمهک موافق اولمش بر بستمکار داها کوسرتيله من.

برده شوراسی شایان دقتدرکه (دده افندی) بعضی بستمکارلرمن کبی الك زیاده یالکیز برنوع اثرلك تنظیمنده اختصاص صاحبی اولان اساندهدن دکلدر: مثلاً (حاجی عارف بك) مرحوم یالکیز «شرقی» وادیسنده عصرینك تفرد ایتیش بی نظیر بر استادی ایدی. باشقه وادیلرده هر ناصلسه عینی اقتداری کوسترمه مشدر؛ نته کیم برآراق (نهاوند) مقامندن بر «مربع» بستمکه آرزوسنه دوشمش ایسهده آنده دخی موافق اوله مامش و بو اثرندن سوکره بر داها کار، مربع، سمایی کبی پارچهلر بستمکه مکدن بوسوتون واز کچمشدر.

بوتقطه نظرندن باقیلجه (دده افندی) نك هر نوع آثار موسیقیه تنظیمنده کوستردیکی خارق العاده موافقی لسان تقدیرله یاد ایتیمک ممکن اوله ماز. «موسیقی» روحانی، دهکی (آیین) لری، (الهی) لری، (دوراق) لری ایله (دده افندی) نامی تاریخ موسیقیمزده عادتاً اسلاقه غبطه بخشا بر موقع احراز ایتشدر.

«فلاسیق» موسیقیمز وادیسنده (دده) نك وجوده کتیردیکی (کار) لری، (مربع) لری، (نقش) لری، سمایی - قیمت و صنعت اعتباريله - اسلافك آثارندن آشایغی اولماقدن باشقه بعضی نقطه لرده اسلافی بیله کچمشدر.

شرقیلرینه کنگجه، او عصرده بر حیات اولان موسیقی شناسلر آره سنده دده افندیك شرقیلرندن داها پارلاق و داها استادانه شرقی بابان بر بستمکاره تصادف ایدیله مدیکفی حق الانصاف تسلیمه مجبورز.

الحاصل (دده افندی) بر حیات اولدینی مدتیجه تورك موسیقیمی مالئك هیچ بر رقیب اولمایان بر قطعی ایدی. (دده) نك آثاری او قادار چوقدرکه بونلرک جمله سنی برر برر بوراده تصدات و بو اثرلك حائز اولدقلری قیمت و مزیتلری تدقیق و تحلیل امکان یوقدر. مع مافیه (استاذ الحان) مزده اتحاد ایتدیگمز اصوله توفیقاً الك زیاده مشهور اولان کار، نقش، مربع، سمایی، شرقی آثاری بی بوجه آتی بورابه درج ایده جکز:

(راست)

نوعی	ایقاعی	کفته سنك برنجی مصرای
کارنو	دویك	کوزمده دایم خیال جانان
شرقی	آقصاق	سودی کوکلم بر دلبری
»	دویك	بو حسن ایله سن دلربا

نوعی	ایقاعی	گفته سنک برنجی مصراعی
شرق	دو یک	اقتاده کم ای بیوفا
»	پوروک سهای	پوزکدر جهان منور ایدن
»	»	بته برکنهال آلدی بوکوکلی

(رهاوی)

مربع	نخس	نه ادادر بو نه کاکلدر
شرق	دو یک	ای بلند اختر شه صاحب کرم

(راست جدید)

کار [۱]	خفیف	عشق تو نهال حیرت آمد
مربع	چنبر	ناوک غمزه لکه هر دم بغری پر خون ایدر
آغیر سهای	سنکین سهای	با تو یکدم بخت بد همدم نمی سازد سرا
نقش پوروک سهای	پوروک »	اویناز پوروک ترنم چنک و چغانه دن

(نهانند)

نقش پوروک سهای	پوروک سهای	رنجیده صافین اولما نگاه ایلدیکمدن
----------------	------------	-----------------------------------

(نواثر)

مربع	زنجیر	ناصل ادا بیلور اول دلبر فدایی کورک
نقش پوروک سهای	پوروک سهای	دیهیم سینۀ براق سمندن کییدر

(سوزناک)

مربع	ضربین	مشتاق حالک کچه کوندوز دل شیدا
نقش آغیر سهای	آقصاق سهای	نهسک سن آکوزل نهسک حوریمی یا ملکیسک
» پوروک سهای	پوروک »	جانا فراق عشق ایله سوزناک کم

(بسندیده)

مربع	ضرب فتح	هر نه دم عشقیده دریا رکبی جوش ایلدرم
نقش پوروک سهای	پوروک سهای	ای آفت جان عاشق آزار
پوروک »	»	نه کوکل صفایه مجبور نه اسیر دلربادر

(ماهور)

مربع	خفیف	ای غنچه دهن خار الم جانم یکدی
نقش پوروک سهای	پوروک سهای	بته ذورق درونم قیریلوب کنشاره دوشدی
شرق	آقصاق	سکا لایقی ای کل تن
»	دو یک	کوردم بوکون جانان دل

[۱] (دده افندی) بوکاری تلامیذدن (محمود افندی) ایله مشترکاً بسته مشدر .

(ضبا)

نوعی	ایقاعی	گفته سنک برنجی مصراعی
نقش	نخس	سنبل سنبل سیه جانم
پوروك سهای	پوروك سهای	كوش ایتدی نایی ناله لرم نازه باشلادی
شرق	اقصاق	بكا غیری قارشمه
»	»	كوچو جكدن بر یار سودم ازلی
»	دویك	كوش ایله كل بابلاری
»	صوفیان	كل كوزلم كلستان كله كل (مابعدی وار)

